مجله علوم پزشکی رازی دوره ۲۸، شماره ۲، اردیبهشت ۱۴۰۰ http://rjms.iums.ac.ir

مقاله پژوهشی

جامعه شناختی مؤلفه‌های هویت و تأثیر آن بر سلامت و ورزش همگانی (مورد مطالعه منطقه ۱۴ شهر تهران)

سعید جدیدی: دانشجوی دکتری جامعه شناسی ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب، تهران، ایران

محمد مهدی لبیبی: استادیار، گروه جامعه شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز، تهران، ایران (* نویسنده مسئول) Labibi_mehdi@yahoo.com

بهرام قدیمی: دانشیار، گروه جامعه شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات ، تهران، ایران

چکیده

زمینه و هدف: امروزه ورزش و مشارکت افراد در فعالیت‌های ورزشی به‌عنوان یک پدیده اجتماعی درخور بررسی و تأمل است. از مهم‌ترین کارکردهای این پدیده، نقش مهم آن در ایجاد سلامت جامعه است. این موضوع را می‌توان از طریق ورزش بر روی زندگی افراد که در این زمینه مشارکت دارند، به‌روشنی مشاهده کرد. هدف از انجام این پژوهش جامعه شناختی مؤلفه‌های هویت و تأثیر آن بر ورزش همگانی در منطقه ۱۴ شهر تهران می‌باشد.

روش کار: جامعه آماری در این پژوهش شامل کلیه مدیران ذی‌ربط در ورزش و شهروندان منطقه ۱۴ شهر تهران می‌باشد که جمع‌آوری اطلاعات از مدیران به روش مصاحبه و به‌صورت کیفی و اطلاعات از شهروندان منطقه ۱۴ به‌صورت کمی و با استفاده از ابزار پرسشنامه محقق ساخته صورت گرفت جامعه آماری حدود ۶۵۰ نفر می‌باشند. تعیین حجم نمونه با کمک فرمول کوکران صورت گرفت که حدود ۲۸۰ نفر می‌باشد و به روش کیفی – کمی (آمیخته) انجام شد. تعیین حجم نمونه با کمک فرمول کوکران صورت گرفت که حدود ۶۵۰ نفر بوده است و به روش در دسترس نمونه‌گیری انجام شده است. ابزار گردآوری اطلاعات در این پژوهش مطالعات میدانی و همچنین پرسشنامه محقق ساخته می‌باشد. تحقیق حاضر از نظر هدف توسعه‌ای – کاربردی و از نظر روش جمع‌آوری داده‌ها از نوع تحقیقات توصیفی- پیمایشی است. در این پژوهش از آمار توصیفی و استنباطی شامل ضریب همبستگی پیرسون و در نهایت برای ارایه الگو مناسب از روش مدل معادلات ساختاری (SEM) با بهره‌گیری از نرم‌افزارهای SPSS22 استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج این پژوهش نشان داد که احساس غرور ملی، باور به برتری فرهنگ ایرانی، ترجیح فرهنگ ایرانی به ورزش، احساس تعلق و تعهد به فرهنگ و سنت ملی بر توسعه ورزش‌های همگانی تأثیر معناداری دارد.

نتیجه‌گیری: ورزش می‌تواند همبستگی ملی را تقویت کند و با ایجاد غرور ملی و گره زدن علایق گروه‌های مختلف جامعه، باعث همبستگی و وفاق در داخل کشور و قدرت‌نمایی در عرصه جهانی شود. این پدیده، فارغ از جنبه تفریحی و عوامل بازدارنده از قبیل تعارض سازی میان هویت محلی، ملی و فراملی می‌تواند نقش مهمی در توسعه و رشد فرایند ملت‌سازی ایفا کند. به نحوی‌که دولت‌ها با تدوین سیاست‌های ورزشی در راستای تقویت و تعمیق هویت ملی تلاش کرده و از طریق تهییج اجتماعی و شور و نشاط در فضای اوقات فراغت، به افزایش اعتماد اجتماعی و به‌تبع غرور ملی دست می‌یابند که خود موجب تقویت فرهنگ همزیستی مردمان یک مجموعه سرزمینی می‌شود.

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت‌کننده: حامی مالی نداشته است.

کلیدواژه‌ها

هویت،

سلامت،

فعالیت‌های ورزشی،

ورزش همگانی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۰/۱۳

تاریخ چاپ: ۱۴۰۰/۰۲/۱۳

شیوه استناد به این مقاله:

Jadidi S, Labibi MM, Ghadimi B. Sociological components of identity and its impact on health and public sports (Case study of Tehran's 14th district). Razi J Med Sci. 2021;28(3):93-103.

*انتشار این مقاله به‌صورت دسترسی آزاد مطابق با CC BY-NC-SA 3.0 صورت گرفته است.

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

Razi Journal of Medical Sciences. 2021;28(2):93-103. http://rjms.iums.ac.ir

Original Article

Sociological components of identity and its impact on health and public sports (Case study of Tehran's 14th district)

Saeed Jadidi: PhD Student of Sports Sociology, Islamic Azad University, South Tehran Branch, Tehran, Iran
Mohammad Mehdi Labibi: Assistant Professor, Department of Sociology, Islamic Azad University, Central Tehran Branch, Tehran, Iran (*Corresponding author) Labibi_mehdi@yahoo.com
Bahram Ghadimi: Associate Professor, Department of Sociology, Islamic Azad University, Science and Research Branch, Tehran, Iran

Abstract

Background & Aims: Public sports can be considered as one of the most common parts in the development of sports in a society. Today, public sports have received special attention from different countries. Many scientists are trying to identify and develop predictive indicators of talented people in various sports. Before the Sydney Olympics, Australia paid a lot of attention to public sports. Providing general motor skills and training in public sports such as gymnastics and swimming and running will prepare them for future sports, physical activity, military service, and a better life in general. Public sports education in elementary school and beyond can effectively help the development of public sports in a city to learn how to participate in sports competitions. In addition, a school-based sport is a good opportunity for teachers who are normally qualified to teach life skills and science and knowledge to all children in an organized and supportive environment. Public motor skills form the basis of almost all physical activities and sports. Basically, the development of sports is related to increasing participation and promoting opportunities and benefits of participating in sports activities. Participation in sports and physical activity has a wide range of concepts such as the participation of children in games, the participation of women in sports, the participation of young people in legal sports, and ultimately the development of public sports, professions and championships. Falling behind this rising wave, it can in no way fill the gap created, and eventually the differences in productivity from the effects of exercise and motor activities will be clear. Therefore, it is very important to better understand public sports in order to identify the obstacles that stand in the way of the development of public sports. According to the definition provided by the Irish Coaching Association, each person must go through three stages of starting activities, movements and learning to play and learn before practicing the activities to win. Extensive research and materials are needed to achieve the variables affecting the development and barriers of public sports. Today, sports and people's participation in sports activities as a social phenomenon should be studied and considered. One of the most important functions of this phenomenon is its important role in creating public health. This can be clearly seen through the sport in the lives of the people involved. The purpose of this sociological study is the components of identity and its impact on public sports in the 14th district of Tehran.
Methods: The statistical population in this study includes all relevant managers in sports and citizens of District 14 of Tehran. Information was collected from managers through interviews qualitatively and information from citizens of District 14 quantitatively using a researcher-made questionnaire. Statistically, there are about 650 people. The sample size was determined using the Cochran's formula, which is about 280 people, and was done by qualitative-quantitative (mixed) method. The sample size was determined using the Cochran's formula, which was about 650 people and was done by available sampling method. The data collection tool in this research is field studies and also a researcher-made questionnaire. The present research is applied-descriptive in terms of developmental purpose and descriptive-survey research in terms of data collection method. In this study, descriptive and inferential statistics including Pearson correlation coefficient and finally the structural equation modeling (SEM) method using SPSS22 software was used to present a suitable

Keywords
Identity,
Health,
Sports Activities,
Public Sport

Received: 02/01/2021
Published: 03/05/2021

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

model.
Results: The results of this study showed that the feeling of national pride, belief in the superiority of Iranian culture, preference of Iranian culture to sports, sense of belonging and commitment to national culture and tradition have a significant effect on the development of public sports.
Conclusion: Sports can strengthen national solidarity And by creating national pride and tying the interests of different groups of society, it will cause solidarity and harmony within the country and show power in the world arena. This phenomenon, regardless of the recreational aspect and deterrents such as conflict between local, national and transnational identities, can play an important role in the development and growth of the nationalization process. In a way that governments try to strengthen and deepen the national identity by formulating sports policies and through social stimulation and enthusiasm in the leisure space, increase social trust and consequently national pride, which in itself strengthens the coexistence culture of the people of a territorial complex. It becomes. The concept of sports development is very general and can include the development of sports at all levels, public, elite, public, and so on. Sports development is a comprehensive help to people to start a sport, stay in the sport of their choice and succeed in it. The development of sport is defined by Collins as an effective opportunity, systems and structures and processes that enable individuals at all levels or specific groups or regions to participate in sports, recreation and entertainment and to perform at any level. They want to make progress. Therefore, today, the development of public sports requires planning in various fields, one of the most basic of which to avoid wasting time and money can be to identify problems in the development of public sports in cities. Identifying obstacles to the development of grassroots sports can be a great help in overcoming them and providing effective solutions to increase participation in sports activities and the development of championship sports. Undoubtedly, the educational system of any country can make a great contribution to the development of sports and recognition of talents and help the growth of public sports, but given the educational structure of the country in practice, the efficiency and effectiveness of this system is not significant. National identity transcends traditional and indigenous identities of ethnicity, tribe, and even religion. National identity is citizenship identity. The relationship of citizens in a country with the government and rulers is established not on the basis of ethnic, religious, racial and linguistic ties, but on the basis of reciprocal rights and duties; Rights and duties regulated by law and with the role of citizens. Citizens participate in the drafting, approval and monitoring of the implementation of the law by their elected representatives. National identity in a country creates strong national responsibilities and interests for its citizens, and on the contrary, ambiguity and doubt in national identity reduces commitment, interest, patriotism and responsibility. National identity is the link between all the different ethnic and cultural groups in a multi-ethnic country. Sport, while arising from the culture of coexistence and collective interests of a historical society, can also be a social matter, reviving the collective will and historical ties between a nation. At the same time, the sport itself, regardless of historical affiliation, can stimulate ethnic and national spirit by using symbols and make nations proud in international competitions and have different perceptions of their historical status. Sport can strengthen national solidarity and, by creating national pride and tying the interests of different groups of society, cause solidarity and harmony within the country and show power in the international arena. This phenomenon, regardless of the recreational aspect and deterrents such as conflict between local, national and transnational identities, can play an important role in the development and growth of the nationalization process. In a way that governments try to strengthen and deepen the national identity by formulating sports policies and through social stimulation and enthusiasm in the leisure space, increase social trust and consequently national pride, which in itself strengthens the coexistence culture of the people of a territorial complex. It becomes.

Conflicts of interest: None
Funding: None

Cite this article as:
Jadidi S, Labibi MM, Ghadimi B. Sociological components of identity and its impact on health and public sports (Case study of Tehran's 14th district). Razi J Med Sci. 2021;28(3):93-103.

*This work is published under CC BY-NC-SA 3.0 licence.

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

مقدمه

می‌توان یکی از مهم‌ترین بخش‌های متداول در توسعه ورزش یک جامعه را ورزش‌های همگانی دانست. امروزه ورزش‌های همگانی به‌طور ویژه موردتوجه کشورهای مختلف قرار گرفته است. دانشمندان بسیاری در تلاش هستند تا شاخص‌های پیش‌بینی کننده افراد مستعد در ورزش‌های مختلف را شناسایی و توسعه دهند. بطوریکه کشور استرالیا قبل از المپیک سیدنی توجه بسیار زیادی به ورزش همگانی داشته است. ارائه مهارت‌های حرکتی همگانی و آموزش ورزش‌های همگانی نظیر ژیمناستیک و شنا و دومیدانی آن‌ها را برای ورزش‌های آینده، فعالیت‌های بدنی، خدمت سربازی و به‌طورکلی برای زندگی بهتر آماده خواهد کرد (۱). آموزش ورزش همگانی در دوران تحصیلی دبستان و حتی بالاتر از این دوره می‌تواند به نحوی اثربخش به توسعه ورزش همگانی در یک شهر کمک کند تا چگونگی مشارکت در رقابت‌های ورزشی را بیاموزند. علاوه بر این ورزشی که همگانی و اساس آن بر مدرسه باشد فرصت خوبی برای معلمان است که به‌طورمعمول صلاحیت تا دارند و مهارت‌های چگونه زیستن و علم و دانش را به‌گونه‌ای سازمان یافته به همه کودکان در محیطی امن و حمایت‌کننده بیاموزند. مهارت‌های حرکتی همگانی تقریباً همگانی و اساس همه فعالیت‌های بدنی و ورزشی را تشکیل می‌دهند (۲). اساساً توسعه ورزش در ارتباط با افزایش مشارکت و ترویج فرصت‌ها و مزایای حضور در فعالیت‌های ورزشی است. مشارکت در ورزش و فعالیت‌های بدنی دامنه گسترده‌ای از مفاهیم از قبیل حضور کودکان در بازی، مشارکت دادن زنان در ورزش، حضور جوانان در ورزش‌هایی که قانونمند بوده و نهایتاً توسعه ورزش همگانی، حرفه‌ای و قهرمانی را به هم مرتبط می‌کند، بدیهی است هر کشوری از این موج فزاینده عقب بیافتد، به‌هیچ‌وجه نمی‌تواند خلأ ایجاد شده را پر نماید و نهایتاً تفاوت‌ها در بهره‌وری از تأثیرات ورزش و فعالیت‌های حرکتی روشن و واضح خواهند بود (۳). لذا برای شناسایی موانعی که در مسیر توسعه ورزش همگانی قرار می‌گیرند درک بهتر ورزش‌های همگانی بسیار مهم است. بر اساس تعریفی که انجمن مربیگری ایرلند ارائه کرده است، هر فرد قبل از دوره تمرین فعالیت‌ها برای برنده شدن، باید از سه مرحله شروع فعالیت، حرکات و یادگیری برای بازی و یادگیری بگذرد. برای دستیابی به متغیرهای تأثیرگذار بر توسعه و موانع ورزش‌های همگانی نیاز به بررسی پژوهش‌ها و مطالب گسترده‌ای نیازمند است (۴).

در دنیای کنونی، ورزش از نظر مفهوم توسعه‌یافتگی معنای گسترده و ژرفی یافته است و تقریباً تمامی کشورها می‌کوشند تا زمینه‌های توسعه و گسترش خود را از فراسوی فعالیت‌های ورزشی بهتر بشناسند. از طرف دیگر، کشورهای جهان سوم تلاش می‌کنند، با موفقیت در میدان‌های ورزشی از رقابت جهانی بازنمانند. بنابراین ورزش پدیده‌ای همگانی است و با گسترش آن مردم و قشرهای گوناگون یک جامعه از فواید آن بهره‌مند می‌شوند. از این رو، فراهم آوردن زمینه‌های لازم برای رشد همه جانبه آن تکلیفی ملی به شمار می‌رود (۵). همچنین استقبال مردم از ورزش همگانی (ورزش برای همه) و توجه دولت‌ها و سازمان‌های غیرانتفاعی به این موضوع یک تحول اجتماعی مهم به شمار می‌رود. هرچند ورزش همگانی یک عامل اساس در تأمین سلامتی و کیفیت زندگی افراد جامعه می‌باشد، ولی مردم بر اساس فرهنگ، نگرش، باورها و همچنین با توجه به ویژگی‌های فردی (سن، جنسیت و شغل) و انگیزه‌ی خود در ورزش همگانی شرکت می‌کنند (۶).

از طرفی دیگر ورزش همگانی مشارکت بسیاری از سازمان‌های دولتی و غیردولتی را موجب شده است. این مشارکت و سرمایه‌گذاری به دلایل مختلفی انجام می‌گیرد. به همین علت، ورزش همگانی باید از جنبه‌های مختلفی بررسی گردد و مشارکت بانوان در ورزش همگانی نیز یکی از این جنبه‌های مهمم است.

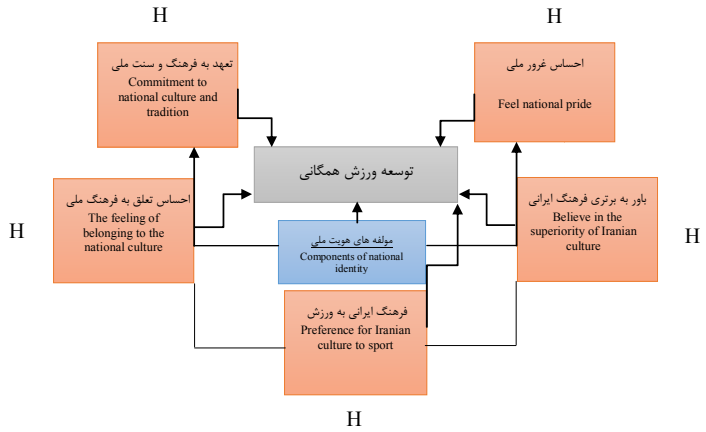
البته گسترش ورزش همگانی در کشورهای مختلف به مدیریت و برنامه‌ریزی در جامعه وابسته است و موضوع مهمی که باید در بخش سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی برای ورزش به آن توجه کرد، اولویت‌های جامعه برای پرداختن به ورزش همگانی است که برای شناخت دقیق و برنامه‌ریزی ورزش همگانی در کشورها، فقط علاقه و تمایل مردم به ورزش همگانی کافی نیست بلکه باید جنبه‌های مختلف این پدیده را در سطح کلان و خرد بررسی نمود. یکی از این

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

جنبه‌ها، آشنایی با ویژگی‌های شخصی و انگیزه‌ی افرادی است که به این فعالیت‌ها روی می‌آورند و شناخت اهداف و انگیزه‌ی مشارکت در ورزش همگانی می‌تواند برای بخش ورزش همگانی در سازمان‌های مختلف اجتماعی و اقشار، کارمندان، جوانان، بازنشستگان، زنان شرایط و امکانات مناسبی را فراهم کند (۷).

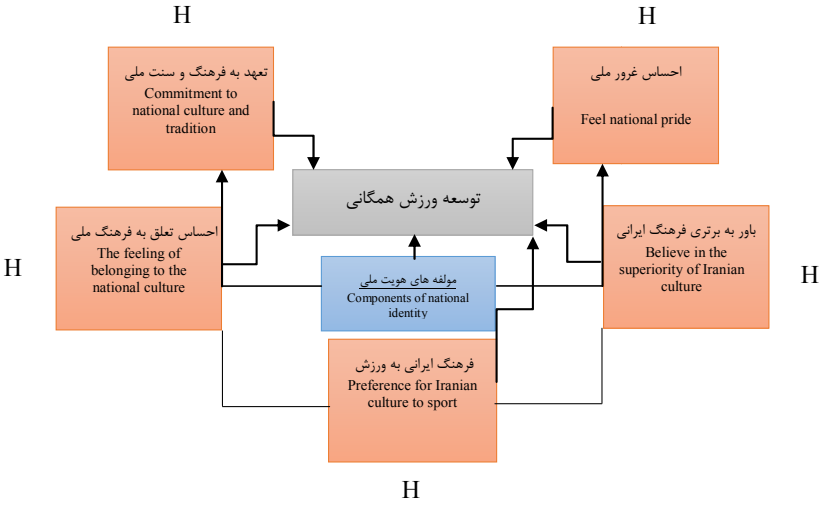
در این راستا برخی از محققین پیوستار توسعه ورزش را در چند سطح در نظر گرفته‌اند (تاسیس، مشارکت، اجرا و انتخاب) و سپس دو نکته گروه هدف و موانع مشارکت افراد را هم به این برنامه‌ها مؤثر دانسته‌اند؛ بنابراین هم به فرایند اجراهای طرح‌های اجراشده و هم به گروه‌ها و جمعیت‌ها و عوامل مربوط به آن‌ها و هم به موانع اجتماعی، اقتصادی و... دخیل در عدم مشارکت آن‌ها پرداخته‌اند. در راستای پژوهش‌ها انجام شده گلنز و بی شاپ (۸) به بررسی برنامه توسعه‌ای پرداخته‌اند و تأثیر اولویت‌های فرهنگی را در این برنامه‌ها تأثیرگذار دانسته‌اند. انجمن ایرلند شمالی (۹) در پژوهشی به بررسی موانع شرکت در ورزش و فعالیت بدنی پرداختند و نشان دادند که موانع اجتماعی و فرهنگی، موانع عملی و موانع دانش به‌عنوان موانع اصلی انتخاب شدند. گسترش برنامه‌های تربیت‌بدنی و ورزش‌های همگانی در شهرهای کشور به امکانات مالی و انسانی مطلوب و برنامه‌ریزی دقیق و اصولی نیاز دارد (۱۰).

معمولاً بارزترین و عمیق‌ترین انگاره‌های هویتی یک کشور در فرهنگ آن قوم تجسم می‌یابد. در بررسی نقش فرهنگ، جلوه‌ها و بازنمایه‌های آن در هویت ملی، صرف نظر از روش‌های نهفته در خود آن فرهنگ، نقش و تأثیر و تأثر آن از نظر اجتماعی و سیاسی و تاریخی نیز بررسی و تجزیه و تحلیل می‌شود. توسعه ورزش‌های همگانی در شرایطی که بی‌تحرکی و مشکلات و بیماری‌های ناشی از زندگی شهری، سلامتی بسیاری از شهروندان را تهدید می‌کند، می‌تواند راه‌حلی برای کاهش مشکلات ناشی از زندگی شهری باشد. هدف از همگانی یا عمومی کردن ورزش در جامعه، «حفظ سلامت جسمی و روحی و ایجاد نشاط و شادابی و استفاده‌ی مطلوب از اوقات فراغت و نیز ایجاد زمینه تفریحات سالم برای آحاد مردم» است. نگاهی به تأثیر ورزش بر سلامت جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی و میزان مشارکت مردم در دیگر کشورها نشان از اهمیت آن در زندگی روزمره دارد(۱۱). برای ساختن مدل تحلیلی، محقق نهایتاً می‌تواند به دو شیوه متفاوت عمل کند که میانشان تفاوت مشخصی وجود ندارد: یا ابتدا از تدوین فرضیه‌ها شروع می‌کند و در مرتبه بعدی به مفاهیم می‌پردازد، یا اینکه راه معکوسی را طی می‌کند؛ بنابراین با توجه به استدلال فوق، فرضیات تعریف‌شده، نظر اساتید و خبرگان در زمینه جامعه شناختی مؤلفه‌های هویت و تأثیر آن بر سلامت و ورزش همگانی در منطقه ۱۴ شهر تهران بر اساس مبانی نظری تحقیق مدل مفهومی پژوهش به‌صورت زیر طراحی و تدوین شده است (شکل ۱).

شکل ۱- مدل مفهومی پژوهش

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

شکل ۲- مدل مفهومی پژوهش (نگارنده، ۱۳۹۷)

روش کار

تحقیق حاضر از نظر هدف توسعه‌ای - کاربردی و از نظر روش جمع‌آوری داده‌ها از نوع تحقیقات توصیفی- پیمایشی است. جامعه آماری در این پژوهش شامل کلیه مدیران ذی‌ربط در ورزش و شهروندان منطقه ۱۴ شهر تهران می‌باشد که جمع‌آوری اطلاعات از مدیران به روش مصاحبه و به‌صورت کیفی و اطلاعات از شهروندان منطقه ۱۴ به‌صورت کمی و با استفاده از ابزار پرسشنامه محقق ساخته صورت گرفت جامعه آماری حدود ۶۵۰ نفر می‌باشند. تعیین حجم نمونه با کمک فرمول کوکران صورت گرفت که حدود ۲۸۰ نفر می‌باشد و به روش کیفی - کمی (آمیخته) انجام شد. تعیین حجم نمونه با کمک فرمول کوکران صورت گرفت که حدود ۶۵۰ نفر بوده است و به روش در دسترس نمونه‌گیری انجام شده است. در این پژوهش با توجه به هدف پژوهش، نوع فرضیات و نوع پرسشنامه (درجه‌ای) و نیز سهولت در ساختن و تفسیر نتایج مقیاس لیکرت در مقایسه با سایر مقیاس‌ها، از مقیاس لیکرت استفاده شد. هریک از سؤالات تخصصی با استفاده از طیف پنج گزینه‌ای خیلی زیاد (وزن ۵)، زیاد (وزن ۴)، متوسط (وزن ۳)، کم (وزن ۲)، خیلی کم (وزن ۱) ارزشیابی شده است. همچنین نوع دیگری از درجه‌بندی در ۵ طیف لیکرت که شامل درجه‌های "کاملاً مخالفم"، "مخالفم"، "تا حدودی موافقم"، "موافقم" و "کاملاً موافقم" است، می‌باشد. روایی و پایایی پرسشنامه ۰/۸۸ به‌دست‌آمده است. در این پژوهش از آمار توصیفی و استنباطی شامل ضریب همبستگی پیرسون و در نهایت برای ارایه الگو مناسب از روش مدل معادلات ساختاری (SEM) با بهره‌گیری از نرم‌افزارهای SPSS22 استفاده شد.

یافته‌ها

بدین ترتیب همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، مقدار آماره "دوربین - واتسون" در فاصله ۱/۵-۲/۵ قرار دارد، بنابراین فرض عدم وجود بستگی بین خطاها رد نمی‌شود و می‌توان از رگرسیون استفاده کرد. با توجه به مقداره آماره آزمون F و معنی‌داری آن در سطح اطمینان بالای ۹۵٪ معادله رگرسیون معتبر بوده و نتیجه‌های آن قابل تحلیل است. مقدار ضریب تعیین ۰/۵۴۳ می‌باشد که مؤید آن است ۵۴/۳٪ از تغییرات متغیر وابسته به کمک متغیر مستقل قابل تبیین است.

بدین ترتیب همان‌طور که در جدول مشاهده می‌شود، مقدار آماره دوربین - واتسون در فاصله ۱/۵-۲/۵ قرار دارد، بنابراین فرض عدم وجود همبستگی بین خطاها رد نمی‌شود و می‌توان از رگرسیون استفاده کرد. با توجه به مقداره آماره آزمون F و معنی‌داری آن در سطح اطمینان بالای ۹۵٪ معادله رگرسیون معتبر

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

جدول ۱- نتایج توصیفی مدل رگرسیونی متغیر احساس غرور ملی

ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	آماره دوربین واتسون	اماره F	سطح معنی داری
۰/۷۳۷	۰/۵۴۳	۰/۵۴۰	۱/۶۶۲	۱۷۰/۹۳۳	۰/۰۰۰

جدول ۲- نتایج توصیفی مدل رگرسیونی متغیر باور به برتری فرهنگ ایرانی

ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	آماره دوربین واتسون	اماره F	سطح معنی داری
۰/۵۰۰	۰/۲۵۰	۰/۲۴۵	۱/۸۶۳	۴۷/۹۳۳	۰/۰۰۰

جدول ۳- نتایج توصیفی مدل رگرسیونی متغیر ترجیح فرهنگ ایرانی

ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	آماره دوربین واتسون	اماره F	سطح معنی داری
۰/۵۷۹	۰/۳۳۶	۰/۳۳۱	۱/۷۱۲	۷۲/۷۰۵	۰/۰۰۰

جدول ٤- نتایج توصیفی مدل رگرسیونی متغیر احساس تعلق

ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	آماره دوربین واتسون	اماره F	سطح معنی داری
۰/۶۳۱	۰/۳۹۹	۰/۳۹۴	۱/۶۷۶	۹۵/۴۶۹	۰/۰۰۰

جدول ۵- نتایج توصیفی مدل رگرسیونی متغیر تعهد به فرهنگ و سنت ملی

ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	آماره دوربین واتسون	اماره F	سطح معنی داری
۰/۵۲۵	۰/۲۷۵	۰/۲۷۰	۱/۶۸۵	۵۴/۶۵	۰/۰۰۰

بوده و نتایج آن قابل تحلیل است. مقدار ضریب تعیین ۰/۲۵۰ می‌باشد که این مؤید آن است که ۲۵٪ از تغییرات متغیر وابسته به کمک متغیر مستقل قابل تبیین است.

بدین ترتیب همان‌طور که در جدول مشاهده می‌شود، مقدار آماره " دوربین - واتسون" در فاصله ۲/۵-۱/۵ قرار دارد، بنابراین فرض عدم وجود بستگی بین خطاها رد نمی‌شود و می‌توان از رگرسیون استفاده کرد. با توجه به مقداره آماره آزمون F و معنی‌داری آن در سطح اطمینان بالای ۹۵٪ معادله رگرسیون معتبر بوده و نتایج آن قابل تحلیل است. مقدار ضریب تعیین ۰/۳۳۶ می‌باشد که این مؤید آن است که ۳۳/۶٪ از تغییرات متغیر وابسته به کمک متغیر مستقل قابل تبیین است.

بدین ترتیب همان‌طور که در جدول مشاهده می‌شود، مقدار آماره "دوربین - واتسون" در فاصله ۲/۵-۱/۵ قرار دارد، بنابراین فرض عدم وجود بستگی بین خطاها رد نمی‌شود و می‌توان از رگرسیون استفاده کرد. با توجه به مقداره آماره آزمون F و معنی‌داری آن در سطح اطمینان بالای ۹۵٪ معادله رگرسیون معتبر بوده و نتایج آن قابل تحلیل است. مقدار ضریب تعیین ۰/۳۹۹ می‌باشد که این مؤید آن است که تقریباً ۴۰٪ از تغییرات متغیر وابسته به کمک متغیر مستقل قابل تبیین است.

بدین ترتیب همان‌طور که در جدول مشاهده می‌شود، مقدار آماره "دوربین - واتسون" در فاصله ۲/۵-۱/۵ قرار دارد، بنابراین فرض عدم وجود بستگی بین خطاها رد نمی‌شود و می‌توان از رگرسیون استفاده کرد. با توجه به مقداره آماره آزمون F و معنی‌داری آن در سطح اطمینان بالای ۹۵٪ معادله رگرسیون معتبر بوده و نتایج آن قابل تحلیل است. ضریب تعیین ۰/۲۷۵ می‌باشد که این مؤید آن است که ۲۷/۵٪ از تغییرات متغیر وابسته به کمک متغیر مستقل قابل تبیین است.

آزمون فریدمن متغیرهای پژوهش

نتایج جدول ۶ که به بررسی نتایج آزمون فریدمن جهت اولویت‌بندی مؤلفه‌های هویت مؤثر بر توسعه

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

جدول ٦- نتایج آزمون فریدمن جهت اولویت بندی مولفه‌های هویت موثر بر توسعه ورزش همگانی

تعداد	۱۳۴
آماره کای اسکور	۱۳۷/۳۳
درجه آزادی	۶
عدد معنی‌داری	۰/۰۰**

جدول ۷- فاکتورهای اولویت بندی مولفه‌های موثر بر توسعه ورزش همگانی

متغیرها	میانگین رتبه
احساس غرور ملی	۵۲/۲
باور به برتری فرهنگ ایرانی	۴/۶۳
ترجیح فرهنگ ایرانی به ورزش	۴/۴۵
احساس تعلق	۴/۰۳
تعهد به فرهنگ و سنت ملی	۳/۷۳

ورزش همگانی در منطقه ۱۴ شهر تهران پرداخت نشان داد که از بین تعداد ۱۳۴ پرسشنامه متغیرهای پژوهش با درجه آزادی ۶ دارای آماره کای اسکور ۱۳۷/۳۳ بودند که متغیرها پژوهش مورد تائید قرار گرفتند.

نتایج جدول ۷ که به بررسی فاکتورهای اولویت‌بندی مؤلفه‌های مؤثر بر توسعه ورزش همگانی پرداخت نشان داد که به ترتیب احساس غرور ملی با میانگین رتبه ۵۲/۲ درصد در رتبه اول، بارو به برتری فرهنگ ایرانی ملی با میانگین رتبه ۴/۶۳، ترجیح فرهنگ ایرانی به ورزش با میانگین رتبه ۴/۴۵، احساس تعلق با میانگین رتبه ۴/۰۳ و در نهایت تعهد به فرهنگ و سنت ملی با میانگین رتبه ۳/۷۳ درصد به ترتیب در رتبه اول تا پنج این اولویت‌بندی قرار گرفتند.

بحث

امروزه در عصر حاضر ورزش و مشارکت افراد در فعالیت‌های ورزشی به‌عنوان یک پدیده اجتماعی درخور بررسی و تأمل است. از مهم‌ترین کارکردهای این پدیده، نقش مهم آن در ایجاد سلامت جامعه است. این موضوع را می‌توان از طریق ورزش بر روی زندگی افراد که در این زمینه مشارکت دارند، به‌روشنی مشاهده کرد. مشارکت افراد در فعالیت‌های فیزیکی و بدنی سبب توسعه اجتماعی، شناختی و روانی و در سطح بالاتر سبب بهبود تناسب‌اندام می‌گردد. ورزش به‌عنوان پدیده‌ای مهیج، برانگیزاننده، موجد اتحاد ملی، عامل توسعه و ارتقای سلامت در جامعه، جایگاه مهمی در جامعه دارد. با توجه به تائید شده فرضیه نخست این پژوهش نشان داد که این نتیجه با یافته‌های آلیسون (۱۲) همسو می‌باشد.

مفهوم توسعه ورزش بسیار کلی است و دربرگیرنده توسعه ورزش در کلیه سطوح همگانی و تخصصی و حرفه‌ای است. توسعه ورزش زمینه ساز حضور مردم برای شروع یک فعالیت ورزشی، ماندن در ورزش انتخابی خود و موفقیت در آن است. توسعه ورزش توسط کالینز (Collins) به‌عنوان یک فرصت‌های تاثیرگذار (مؤثر)، سیستم‌ها و ساختارها و فرایندهایی تعریف شده است که افراد جامعه را در تمام سطوح یا گروه‌های خاص یا منطقه‌ای قادر می‌سازد در ورزش حتی به‌عنوان تفریح و سرگرمی شرکت کنند و عملکردشان را به هر سطحی که مد نظر آن‌ها می‌باشد، بهبود بخشند. از این رو امروزه توسعه ورزش‌های همگانی نیاز به برنامه‌ریزی در حیطه‌های مختلف دارد که یکی از اساسی‌ترین آن‌ها (برای جلوگیری از وقت و هزینه بیهوده) می‌تواند شناسایی مشکلات توسعه ورزش‌های همگانی در شهرها باشد. شناسایی موانعی که بر سر راه توسعه ورزش همگانی وجود دارد می‌تواند کمک شایانی به رفع آن‌ها و ارائه راهکارهای موثری در زمینه بالابردن مشارکت در فعالیت‌های ورزشی و توسعه ورزش قهرمانی گردد. بدون شک نظام آموزشی هر کشور می‌تواند سهم بزرگی در توسعه ورزش و شناخت استعدادها داشته و به رشد ورزش همگانی کمک کند اما با توجه به ساختار آموزشی کشور در عمل کارآیی و اثربخشی این سیستم چشمگیر نیست (۱۳).

هویت ملی از هویت‌های سنتی و بومی قومی، قبیله‌ای و حتی دینی و مذهبی فراتر است. هویت ملی ترکیبی از هویت شهروندی است. رابطهٔ شهروندان در یک کشور با دولت و زمام داران، نه بر مبنای پیوند و تعلقات تباری، مذهبی، نژادی و زبانی، بلکه برمبنای حقوق و وظایف متقابل برقرار می‌شود؛ حقوق و

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

وظایفی که توسط قانون و با نقش شهروندان تنظیم می‌گردد. شهروندان در تدوین، تصویب و نظارت براجرای قانون بوسیلهٔ نمایندگان منتخب خود سهم می‌گیرند. هویت ملی در یک کشور به شهروندانش، مسوولیت و علایق شدید ملی ایجاد می کند و بر عکس، ابهام و تردید در هویت ملی، از تعهد، علاقه و احساس وطن دوستی و مسئولیت پذیری می کاهد. هویت ملی، حلقهٔ وصل تمام گروه‌های مختلف قومی و فرهنگی در یک کشور کثیرالاقوام است (۱۴،۱۵).

ورزش، ضمن آنکه خود برخاسته از فرهنگ همزیستی و علایق جمعی یک جامعه تاریخی است، می‌تواند همچون امری اجتماعی، احیاگر اراده جمعی و پیوندهای تاریخی میان یک ملت نیز باشد. در عین‌حال، ورزش خود فارغ از وابستگی تاریخی، می‌تواند با به‌کارگیری نمادها، به تحریک روحیه قومی و ملی منجر شده و موجب فاخر نشان دادن ملت‌ها در مسابقات بین‌المللی و تصورات متفاوت‌تری به نسبت جایگاه تاریخی آن‌ها باشد (۱۶،۱۷).

ورزش می‌تواند همبستگی ملی را تقویت کند و با ایجاد غرور ملی و گره زدن علایق گروه‌های مختلف جامعه، باعث همبستگی و وفاق در داخل کشور و قدرت‌نمایی در عرصه جهانی شود. این پدیده، فارغ از جنبه تفریحی و عوامل بازدارنده از قبیل تعارض سازی میان هویت محلی، ملی و فراملی می‌تواند نقش مهمی در توسعه و رشد فرایند ملت‌سازی ایفا کند (۱۸). به نحوی‌که دولت‌ها با تدوین سیاست‌های ورزشی در راستای تقویت و تعمیق هویت ملی تلاش کرده و از طریق تهییج اجتماعی و شور و نشاط در فضای اوقات فراغت، به افزایش اعتماد اجتماعی و به‌تبع غرور ملی دست می‌یابند که خود موجب تقویت فرهنگ همزیستی مردمان یک مجموعه سرزمینی می‌شود. با توجه به نتایج به‌دست‌آمده پیشنهاد می‌شود هر یک از مؤلفه‌های مؤثر هویت بر توسعه ورزش همگانی به‌صورت ویژه مورد بررسی قرار گیرد و موانع مشارکت از دو دیدگاه معلمان و شهروندان بررسی گردد؛ اقدامات و راه‌کارهای موثری در زمینه افزایش پیشرفت ورزش‌های همگانی ارائه شود (۱۹).

نتیجه‌گیری

امروزه در عصر حاضر ورزش و مشارکت افراد در فعالیت‌های ورزشی به‌عنوان یک پدیده اجتماعی درخور بررسی و تأمل است. از مهم‌ترین کارکردهای این پدیده، نقش مهم آن در ایجاد سلامت جامعه است. این موضوع را می‌توان از طریق ورزش بر روی زندگی افراد که در این زمینه مشارکت دارند، به‌روشنی مشاهده کرد. مشارکت افراد در فعالیت‌های فیزیکی و بدنی سبب توسعه اجتماعی، شناختی و روانی و در سطح بالاتر سبب بهبود تناسب‌اندام می‌گردد. ورزش به‌عنوان پدیده‌ای مهیج، برانگیزاننده، موجد اتحاد ملی، عامل توسعه و ارتقای سلامت در جامعه، جایگاه مهمی در جامعه بر عهده دارد.

مفهوم توسعه ورزش بسیار کلی است و می‌تواند توسعه ورزش را در کلیه سطوح همگانی، نخبه، همگانی و غیره در بر می‌گیرد. توسعه ورزش یک کمک همه جانبه به مردم برای شروع یک ورزش، ماندن در ورزش انتخابی خود و موفقیت در آن است. توسعه ورزش توسط کالینز به‌عنوان یک فرصت‌های تاثیرگذار (مؤثر)، سیستم‌ها و ساختارها و فرایندهایی تعریف شده است که افراد جامعه را در تمام سطوح یا گروه‌های خاص یا منطقه‌ای قادر می‌سازد در ورزش، تفریح و سرگرمی شرکت کنند و عملکردشان را به هر سطحی که مد نظر آن‌ها می‌باشد، پیشرفت دهند. از این رو امروزه توسعه ورزش‌های همگانی نیاز به برنامه-ریزی در حیطه‌های مختلف دارد که یکی از اساسی-ترین آن‌ها برای جلوگیری از وقت و هزینه بیهوده می-تواند شناسایی مشکلات توسعه ورزش‌های همگانی در شهرها باشد. شناسایی موانعی که بر سر راه توسعه ورزش همگانی وجود دارد می‌تواند کمک شایانی به رفع آن‌ها و ارائه راهکارهای موثری در زمینه بالابردن مشارکت در فعالیت‌های ورزشی و توسعه ورزش قهرمانی گردد. بدون شک نظام آموزشی هر کشور می‌تواند سهم بزرگی در توسعه ورزش و شناخت استعدادها داشته و به رشد ورزش همگانی کمک کند اما با توجه به ساختار آموزشی کشور در عمل کارآیی و اثربخشی این سیستم چشمگیر نیست.

هویت ملی از هویت‌های سنتی و بومی قوم، قبیله و حتی دین و مذهب عبور می‌کند. هویت ملی، هویت

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

شهروندی است. رابطهٔ شهروندان در یک کشور با دولت و زمام داران، نه بر مبنای پیوند و تعلقات تباری، مذهبی، نژادی و زبانی، بلکه برمبنای حقوق و وجایب متقابل برقرار می‌شود؛ حقوق و وجایبی‌که توسط قانون و با نقش شهروندان تنظیم می‌گردد. شهروندان در تدوین، تصویب و نظارت براجرای قانون بوسیلهٔ نمایندگان منتخب خود سهم می‌گیرند. هویت ملی در یک کشور به شهروندانش، مسوولیت و علایق شدید ملی ایجاد می کند و بر عکس، ابهام و تردید در هویت ملی، از تعهد، علاقه و احساس وطندوستی و مسئولیت پذیری می کاهد. هویت ملی، حلقهٔ وصل تمام گروه‌های مختلف قومی و فرهنگی در یک کشور کثیرالاقوام است.

ورزش، ضمن آنکه خود برخاسته از فرهنگ همزیستی و علایق جمعی یک جامعه تاریخی است، می‌تواند همچون امری اجتماعی، احیاگر اراده جمعی و پیوندهای تاریخی میان یک ملت نیز باشد. در عین‌حال، ورزش خود فارغ از وابستگی تاریخی، می‌تواند با به‌کارگیری نمادها، به تحریک روحیه قومی و ملی منجر شده و موجب فاخر نشان دادن ملت‌ها در مسابقات بین‌المللی و تصورات متفاوت‌تری به نسبت جایگاه تاریخی آن‌ها باشد.

ورزش می‌تواند همبستگی ملی را تقویت کند و با ایجاد غرور ملی و گره زدن علایق گروه‌های مختلف جامعه، باعث همبستگی و وفاق در داخل کشور و قدرت‌نمایی در عرصه بین‌الملل شود. این پدیده، فارغ از جنبه تفریحی و عوامل بازدارنده از قبیل تعارض سازی میان هویت محلی، ملی و فراملی می‌تواند نقش مهمی در توسعه و رشد فرایند ملت‌سازی ایفا کند. به نحوی‌که دولت‌ها با تدوین سیاست‌های ورزشی در راستای تقویت و تعمیق هویت ملی تلاش کرده و از طریق تهییج اجتماعی و شور و نشاط در فضای اوقات فراغت، به افزایش اعتماد اجتماعی و به‌تبع غرور ملی دست می‌یابند که خود موجب تقویت فرهنگ همزیستی مردمان یک مجموعه سرزمینی می‌شود.

محدودیت‌های مبتنی بر اجرایی عدم همکاری برخی از نمونه‌های پژوهش و بی‌توجهی این افراد نسبت به تکمیل پرسشنامه؛ عدم آگاهی و ارزش‌گذاری نسبت به تحقیق و پژوهش و در نتیجه عدم همکاری برخی از نمونه‌های تحقیق؛ از لحاظ زمانی در زمستان ۱۳۹۷ و از لحاظ مکانی در شهر تهران و محدود به منطقه ۱۴ است.

References

1.Correia A, Esteves S. An exploratory study of spectators' motivation in football. International J Sport Manag Market. 2007;2(5-6):572-90.

2.Allison KR, Dwyer JJ, Makin S. Self-efficacy and participation in vigorous physical activity by high school students. Health Educ Behav. 1999;26(1):12-24.

3.Mason OJ, Holt R. Mental health and physical activity interventions: a review of the qualitative literature. J Ment Health. 2012;21(3):274-84.

۴.Commission AS. Participation in sport and physical recreation, Australia 2011–12 Report. Canberra, Australia: Commonwealth of Australia; 2013.

5. Kindness C. The effect of the proposed model of public sports on physical fitness factors of non-athlete male students. Master Thesis of Guilan University. 2018.

6. Malai Koohi M. The effects of the proposed model of public sports on the physical fitness factors of non-athlete female students. Master Thesis. University of Guilan. 2017.

7.Khalilabadi Gh. Investigating the motivations of people participating in public sports in Tehran. Master Thesis, Tehran Teacher Training University. 2019.

8.Glanz K, Bishop DB. The role of behavioral science theory in development and implementation of public health interventions. Ann Rev Public Health. 2010;31:399-418.

9.Assembly NI. Barriers to sports and physical activity participation. Res Lib Serv. 2010;18(10).

10.Bocarro JN, Kanters MA, Cerin E, Floyd MF, Casper JM, Suau LJ, et al. School sport policy and school-based physical activity environments and their association with observed physical activity in middle school children. Health Place. 2012;18(1):31-8.

11.Fox AM, Mann DM, Ramos MA, Kleinman LC. Horowitz CR. Barriers to physical activity in East harlem, new york. J Obes. 2012;2012.

12.Kilpartic M, Herbert, E, Bartholomew J. College students motivation for physical activitys differemiating mens and womens for sprot participation and exercises. J Am College Health. 2017;54(2): 87-94.

13. Kolt GS, Driver RP, Giles LC. why older

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]

Australians participate in exercise and sprots. J Aging Physic Act. 2016;12(2):98-185.

14.Larsen K. Effects of profession lisation and commercialization of elite sport an sport for all sport consumption in Denmark paperpresented at 9th wold sport forall congress the Netherlands 2012.

15. Netz Y, Raviv ShM. Age Differences in Motivational orientation toward physical Activity: An Applieation of social cognitive theory. J Psychol. 2014;138(1):35-78.

16. Delong LL. COLLEGE students (Motivation for physical Activity. A Dissertation for the degree of doctor, December 2016.

17. Maltby J, Day L. The relationship between exercise motives and psychological well- being. J Psychol. 32011;135(6):51-661.

18. Norton CJ. Meaning fallness for ad participants. Journal of Tea chind in physical Education. 2012 Apr; 6(3):251–243.

19. Zahariadis PN, Biddle SJH. Loughborough university, Uk, Goal orientations and participation Motives in physical Education and sport: Their relationship I n English schoolchildren. Online J Sport Psychol. 2012;2(1).

[Downloaded from rjms.iums.ac.ir on 2026-11-19]